

Sensacyjny proces o karykatury Red. „Obrony Ludu” skazany na 1½ roku za obrazę Prezydenta i marsz. Piłsudskiego

TORUŃ, 21. 7. (Tel. wł.). Toruński sąd okręgowy był w czwartek widownią sensacyjnego procesu o znieważenie P. Prezydenta R. P. i marsz. Piłsudskiego. W procesie tym po raz pierwszy zastosowano na Pomorzu nową ustawę o ochronie im. marsz. Piłsudskiego.

Na ławie oskarżonych zasiadł redaktor toruńskiej „Obrony Ludu” Zygmunt Felczak, oraz rysownik tego pisma Kazimierz Klimczak, obaj oskarżeni z art. 125 K. K. oraz art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia br.

Proces wzbudził na całym Pomorzu ogromne zainteresowanie. Sala wypełniona po brzegi. Ławy prasowe gęsto obsadzone.

Tę sprawę w ujęciu aktu oskarżenia przedstawia się następująco:

PORTRET NA RYSUNKU

W nr. 66 „Obrony Ludu” z dnia 3 czerwca br. ukazał się rysunek zatytułowany „Dwaj ludowcy u P. Prezydenta”. Rysunek przedstawiał P. Prezydenta RP. siedzącego w fotelu. Na ścianie wisiał portret marsz. Piłsudskiego.

Na pierwszym planie stali dwaj przedstawiciele Stronnictwa Ludowego. Treści podpisu nie podajemy.

Po ukazaniu się w dniu 1 czerwca tego numeru Obrony Ludu redaktor odpowiedzialny Felczak i autor rysunku Klimczak zostali aresztowani.

Po kilkutygodniowym śledztwie wytoczono im proces, który znalazł się na wokandzie sądu toruńskiego.

ZNÓW WNIOSEK O TAJNOŚĆ

Na wstępie rozprawy, po od-

czytaniu aktu oskarżenia, zrozumiałą sensację wzbudził wniosek prok. Gronieckiego o wykluczenie jawności rozprawy. Sąd po wysłuchaniu głosu obrony, która sprzeciwiała się zarządzeniu tajności, postanowił wniosek prokuratora odrzucić jako bezzasadny.

Oskarżony Felczak na wstępie swych wyjaśnień stwierdził, że nie przyznaje się do winy.

Przyznaje—mówi oskarżony— że byłem redaktorem odpowiedzialnym „Obrony Ludu”. Rysunek p. Klimczaka zamieściłem. Nie dopatrywałem się w nim bowiem żadnej zniewagi. Przeciwnie ukazała się nawet karykatura Kościuski pod Racławicami. Nie została skonfiskowana, ani jej autorowi nie wytoczono żadnej sprawy.

W dalszym ciągu Felczak wyjaśnia, że wbrew twierdzeniu aktu oskarżenia, nie zamawiał karykatury u Klimczaka, który miał całkowitą swobodę wyboru tematu.

Potwierdza to zresztą drugi oskarżony Klimczak, wyjaśniając, że rysunek swój oparł na zbiorze karykatur z „Dziennika Bydgoskiego”, który nie został skonfiskowany, a temat podsunął mu artykuł w jednym z pism codziennych o wizycie ludowców w Spale.

ZBIEG DAT

Na pytania prokuratora obaj oskarżeni wyjaśniają, że nie wiedzieli że w dniu 1 czerwca przypada 12-lecie rządów P. Prezydenta Mościckiego. Fakt ten jest o tyle istotny dla sprawy, że numer Obrony Ludu z datą 3 czerwca ukazał się w sprzedaży 1 czer-

wca, a prokurator podkreślił w akcie oskarżenia zbieżność tych dat, jako rzekomy dowód napięcia złej woli oskarżonych.

Postępowanie dowodowe ograniczyło się jedynie do wniosków stron. Oskarżyciel publiczny prosił sąd o dołączenie do akt sprawy jako dowodów rzeczowych szeregu czasopism, a m. in. numer „Obrony Ludu” z dn. 18-go marca 1938 r. ze skonfiskowanym artykułem „Ciągłe jeszcze”, oraz numer „Obrony Ludu” z dn. 22 lipca 1937 r. ze skonfiskowanym również artykułem p. t. „Pankracy”, który zdaniem prokuratora ma stanowić ilustrację, jak autorzy artykułów w „Obronie Ludu” odnoszą się do p. Prezydenta RP.

KARYKATURY WILHELMA I CLEMENCEAU

Obrona obu oskarżonych, adw. Trzebiński, oponuje przeciwko dołączeniu tego ostatniego artykułu, twierdząc, że sprawa artykułu p. t. „Pankracy” została już dawno zlikwidowana, a „Obrona Ludu” na żądanie premiera Składkowskiego ofiarowała 100

zł. na bezrobotnych. Ze swej strony obrońca prosi sąd o załączenie do akt sprawy: zbioru karykatur Wilhelma II, zbioru karykatur Clemenceau, szeregu artykułów z różnych pism, a wśród nich artykułu z „Nowej Rzeczypospolitej” p. t. „Dlaczego sen. Kozłowski nie przedłożył listy szkockich masonów?” oraz artykułu z IKC p. t. „Cenzura na cenzurowanym”.

Po krótkiej naradzie sąd postanowił uwzględnić wszystkie wnioski prokuratora, zaś z dowodów proponowanych przez obronę, przyjąć jedynie dwa zbiory karykatur.

WYROK

Po przemówieniu prokuratora i obrońców Sąd wydał wyrok skazujący red. Felczaka na 1 rok i 6 mies. więzienia, a Klimczaka na 8 miesięcy.

Wniosek o zmianę środka zapobiegawczego i wypuszczenia na wolność obu oskarżonych, którzy odpowiadają z więzienia został przez sąd odrzucony.

Wymiar kary wywołał na sali zrozumiałe wrażenie.

Bitwa policji z komunistami w Puszczy Poleskiej

PIŃSK, 21.7. Policja otrzymała poufne informacje, że z powiatu pińskiego wybiera się do Rosji większa grupa komunistów. Podczas obławy w największym gąszczu leśnym natrafiono na grupę, złożoną z 25 osób, przy czym wywiązała się obustronna

strzelanina, trwająca dłuższy czas.

Ranny został ciężko w pachwinę kierownik wydziału śledczego, aspirant Zygmunt Kręgel. Rana okazała się tak groźna, że odwieziono go natychmiast do szpitala powiatowego w Stolinie, gdzie został operowany.

Po stronie zbiegów została ranną jedna kobieta i kilku mężczyzn. Ogółem ujęto 13 osób, w tym jedną ranną kobietę. Reszta zbiegła. Pościg trwa dalej.

Przy zatrzymanych znaleziono 5 karabinów i dwa t. zw. „obrezki”, t. j. ucięte karabiny. Obala-

Surowa kontrola strojów kąpielowych

Ze Stanisławowa donoszą: Policja przeprowadzała na plaży w Jaremnie kontrolę strojów kąpielowych. Kilka letniczek ukarano doraźnie mandatami karnymi za budzenie zgorszenia publicznego.

Pech sprzedawcy „Watermanów” Chciał sprzedać pióro wywiadowcy

(AP) W sądzie okręgowym na ławie oskarżonych zasiadł Majer Szmulnik, oskarżony o znieważenie policjanta.

Pewnego dnia ulicą przechodził wywiadowca urzędu śledczego ubrany po cywilnemu. W pewnym momencie podszedł do niego Szmulnik, podsuwając mu pióro wieczne, po czym zachwalać swój towar, zającując iż jest to oryginalny Waterman sprowadzony prosto z Paryża.

Gdy wywiadowca odmówił, Szmulnik nadal nalegał na kupienie pióra. Wówczas wywiadowca przeprowadził

go do pobliskiej bramy na rogu ul. Królewskiej i Granicznej i tu postanowił go wylegitymować. Szmulnik jednak nie chciał się wylegitymować, twierdząc, iż legitymacja wywiadowcy jest sfałszowana. Wówczas wywiadowca posłał dozorę domu do policjanta mundurowego. Szmulnik chcąc oskarżyć wywiadowcę o fałszywość, krzyczał: „Jak tobie dałem fałszywe” — toś mnie nie zatrzymał, a jak teraz nie dałem, to chcesz mi pióro zabrać!”

Sąd okręgowy za znieważenie policjanta skazał Szmulnika na jeden miesiąc aresztu.

Do Czytelników ABC w Częstochowie

Z powodu sezonu letniego aż do odwołania wstrzymujemy druk piątkowej mutacji

ABC dla Częstochowy

Administracja

Wiadomości gospodarcze

PRZYWÓZ RUD

Przywóz rud przez port gdański wykazuje w związku z utrzymaniem się wysokiej koniunktury produkcyjnej w przemyśle polskim i czeskosłowackim nadzwyczaj korzystny rozwój w pierwszym półroczu 1938 r. Ogółem przewieziono 621.089 ton, w tym 429.699 ton rud żelaznych oraz 119.260 ton prytytów. Przy dalszym utrzymaniu się koniunktury przywozowej można się spodziewać nowego wyniku rekordowego, który będzie leżał na wysokości około 1,5 mil. ton.

TARGI MEBLARSKIE W SWARZEDZU

Na odbyty ostatnio zebraniu stolarzy, wyłoniono komitet stałych Targów Meblarskich w Swarzędzu. Tegoroczne Targi, czwarte już z rzędu, odbędą się w czasie od 4 do 25

wrzesnia br. i połączone będą z obchodem 300-lecia istnienia miasta.

WIELKI MŁYN NA KUJAWACH W Lubrańcu, pow. włocławskiego, uruchomiono w tych dniach wielki spółdzielczy młyn motorowy. Młyn uruchomiony został wspólnym wysiłkiem rolników pow. włocławskiego. Będzie on bardzo poważną ulgą w pracy miejscowego rolnictwa i przyczyni się do podniesienia rentowności gospodarstw okolicznych.

INWESTYCJE W C. O. P. Zarząd miasta Mielca, leżącego w Centralnym Okręgu Przemysłowym, otrzymał z Banku Komunalnego w Warszawie pożyczkę w wysokości 35 tys. zł. Pożyczka ta, w myśl uchwały rady miejskiej, przeznaczona jest na inwestycje, a przede wszystkim na skanalizowanie ulic.

Oszałała ze strachu kobieta spowodowała śmierć przewoźnika

SZCZAWNICA, 21. 7. Podczas wycieczki łodziami Dunajcem, jedna z łodzi kierowana przez przewoźników Mariana Koterbę i Wojciecha Pienia osiadła na skale podwodnej. Koterba wskoczył do wody dla zepchnięcia łódki ze skały. Dwie letniczki o-garnięte panicznym strachem skoczyły za nim, mimo że łódce

nie groziło żadne niebezpieczeństwo. Panny wpadły na Koterbę, chwytając się go kurczowo. Jedną z nich chwyciła Koterba za szyję. Przewoźnik po dramatycznej walce z oszałałą ze strachu kobietą, poszedł na dno. Mimo-wolną sprawczyńnię wypadku a-resztowano.

Fala strajków w Łodzi rozszerza się

Strajk okupacyjny robotników przemysłu trykotażowego, który wybuchł w Łodzi jeszcze przed tygodniem, do chwili obecnej rozszerzył się, obejmując inne zakłady fabryczne.

W Pabianicach pod Łodzią wybuchł strajk robotników, zatrudnionych w nowopowstałej fabryce sztucznej wełny (lanitau). Robot-

nicy żądają zrównania płac ze stawkami, uzyskanymi przez załogę fabryki sztucznej jedwabiu w Tomaszowie Mazowieckim, co oznacza podwyżkę płac, stosowanych dotychczas w fabryce lanitau, o 10 — 15 proc.

Dyrekcja zakładów ustosunkowała się do żądań strajkujących negatywnie.

Tramwaj wpadł na samochód 2 osoby ranne

Na rogu ul. Marszałkowskiej i Litewskiej o godz. 13.30 nastąpiło starcie tramwaju linii „12” (309), prowadzonego przez motorowego Franciszka Szpataczewskiego — z samochodem ciężarowym A08-897, należącym do wytwórni wędlin Jana Bareja (Madalińskiego 49), kierowanego przez Stanisława Zubra (Polna 1) i pomocnika Stanisława

Tabora (Madalińskiego 49). Wskutek starcia, w tramwaju został strącony przedni pomost wraz z oszleniem i reflektorem, w samochodzie zaś — rozbita szyba i uszkodzony bok.

Ofiarami katastrofy padły dwie osoby: Tabor — ranny odłamkiem szyby w głowę i Szpataczewski — również szybą w prawą rękę.

Kradzież

W I komisariacie P. P. przy ul. Bednarskiej złożyła zameldowanie Irena Adwentowicz - Grywińska, art. dramatyczna, zam. przy ul. Mazowieckiej nr. 11, że od dłuższego czasu giną z jej mieszkania różne przedmioty, a przeważnie garderoba i bielizna. Artystka straty obliczyła na 500 zł. Policja wszczęła energiczne dochodzenie.

ABC sportowe

Wspaniałe wyniki w Sztokholmie Gierutto czwarty w kuli

Na olimpijskim stadionie w Sztokholmie odbyły się w środę wieczorem wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z udziałem amerykańskich lekkoatletów. Był to pierwszy start amerykańskich zawodników w bieżącym sezonie w Europie. Zawody widzów przyniosły szereg doskonałych wyników. Z Polaków startował jedynie Gierutto. Zajął on w rzucie kulą czwarte miejsce.

Ciekawe wyniki: 100 mtr. — 1) Ben Johnson (Ameryka) 10.4, 2) Stendquist (Szwecja) 10.7, 3) Baumgarten (Holandia) 11.

1500 m. — 1) Venzke (Ameryka) 3:49.4, 2) Jonsson (Szwecja) 3:52.2, 3) Hortikka (Finlandia) 3:52.6, 4) Igloi (Węgry) 3:55.8, Stab, Sabo i Mostert nie startowali.

110 m. pl. — 1) Wolcott (Ameryka) 14.2, 2) Lidman (Szwecja) 14.6, 3) Kovacs (Węgry) 14.9.

Dysk — 1) Kotkas (Finlandia) 50.02, 2) Hedall (Szwecja) 49.57, 3) Soerli (Norwegia) 49.33.

Kula — 1) Kreek (Estonia) 16.05, 2) Baerlund (Finlandia) 15.62, 3) Bergh (Szwecja) 15.42, 4) Gierutto (Polska) 15.28, 5) Kotkas (Finlandia) 15.05.

Sport w Ostrowiu Wlkp.

W Ostrowiu odbyły się zawody kularskie przy udziale zawodników Kalisza, Poznania, Ostrowia i Koźmina. Pogoda była bardzo sprzyjająca.

Bieg 30 okrążeń. 1) Byzia (ZS - Ostrów) 31 min., 2) Wojtasik, 3) Waroszyk.

Bieg australijski — 1) Waroszyk (ZS-Poznań), 2) Bajkowski (KKS - Kalisz), 3) Byzia.

Bieg drużynowy: — 1) ZS-Ostrów w składzie Piasecki-Byzia w cz. 8:52, 2) ZS-Poznań w składzie Waroszyk-Pierzychowski, 3) KKS-Kalisz, (Bajkowski i Markiewicz).

Bieg 200 m — 1) Ratajczyk (Tow. Cykl. Poznań), 19 sek., 2) Kaczorka

(ZS-Ostrów) 19,1 i 3) Karczmarczyk (KKS-Kalisz) 19,6.

Pojedynek Noji — Kusociński

Pisaliśmy poprzednio, o stanowisku Nojego, który nie chciał biegać z Kusocińskim na mistrzostwach Polski. Obecnie jednak Noji zmienił swoją decyzję i będzie startował na 5 km. Tak więc dojdzie nareszcie do dawnego zapowiadanego spotkania między Nojima, a Kusocińskim. Bieg na 5 km będzie więc najciekawszą atrakcją Mistrzostw Polski.

WIADOMOŚCI Z TORU

Wyniki gonitw z dnia 20 lipca

GON. 1. Dyst. 2800 m. Nagr. 1200 zł. Płoty. 1) Bobrujski, 2) Ziemiański, 2) Janiós (7). 3) Hestia (10.5). Wygr. w 8 min. 30 s. łatwo o 3 dł. Tot. 10,5, porządkowy 46 zł.

GON. 2. Dyst. 2100 m. Nagr. 1200 zł. 1) Avila, 2) Kowalczyk, 2) Debar (130.5), 3) Dingo (6.50), 4) Kiria (25.5). Wygr. w 2 min. 20 s. łatwo o 6 dł. Tot. 30, franc. 12.50 i 26.50 zł. Porządkowy 1283 zł.

GON. 3. Dyst. 1800 m. Nagr. 800 zł. 1) Omara, chl. Moienda, 2) Sziem (38), 3) Róża (126), 4) Firmament (47), 5) Lea II (12). Wygr. w 1 min. 24 s. bardzo łatwo o 4 dł. Tot. 10,5, franc. 7.50 i 12 zł. Porządkowy 110 zł.

GON. 4. Dyst. 2200 m. „Handicap” 1500 zł. 1) Ramona IV, 2) Kobitowiec, 2) Katorżnik (22.5), 3) Aigokeros (18.5), 4) Omnesan (12). Wygr. w 2 min. 27.5 s. pewnie o pół dł. Tot. 19,50, franc. 9.50 i 10.50 zł. Porządkowy 113 zł.

GON. 5. Dyst. 1600 m. Nagr. 2000

zł. 1) Herpes, 2) Pasiernak, 2) Rakocy (8.5), 3) Efor (25). Wygr. w 143 s. i. o 1 dł. Tot. 15. Porządkowy 42 zł.

GON. 6. Dyst. 850 m. Nagr. 1800 zł. 1) Pierrette, 2) Balcer, 2) Galoper (29.5), 3) Maryna (28.5), 4) Barcarola (30.5), 5) Plene de Charme (15), 6) Dalan (86). Wygr. w 57 s. i. o 2 dł. Tot. 14.5, franc. 8 — 9.5. Porządkowy 171 zł.

GON. 7. Dyst. 1600 m. Nagr. 1800 zł. 1) Bouboule, 2) Lipowicz, 2) Kid (11.5), 3) Le Picador (10), 4) Cyronkon (92). Wygr. w 142 s. i. o 2 dł. Tot. 26, franc. 8.5 — 7.5. Porządkowy 150 zł.

GON. 8. Dyst. 1600 m. Nagr. 1000 zł. 1) Sziem bez att., 2) Balcer, 2) Ryngraf (23.5), 3) Beduinka (34), 4) Hermosa II (53), 5) Erytrea (27.5). Wygr. w 144 s. silnie wysłany o 1 i pół dł. Tot. 9.5, franc. 6 — 7. Porządkowy 65.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 292.00; Berlin 212.54; Bruksela 89.95; Londyn 26.13; Nowy Jork 5.30.34; Nowy Jork (kabel) 5.31; Paryż 14.69; Paryż 18.38; Sztokholm 134.80.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwestyc. I em. 82.75, II em. 81.75; 3 proc. prem. inwestyc. seriowa I em. 92.75, II em. 90.25; 4 proc. państw. prem. dolarowa 41.50; 4 proc. konsolidacyjna (większe) 68.00; 4 proc. konsolidacyjna (drobne) 67.38 — 67.50; 4 i pół proc. wewn. państw. 67.00; 5 proc. konwersyjna 70.00.

Listy zastawne: 8 proc. ziemskie dolar. gwar. kupon 18.18 zł.; 4 i pół proc. ziemskie seria V 64.75 — 65.00; 5 proc. Warszawy (1933 r.) 73.25; 5 proc. Łodzi (1933 r.) 65.75 — 65.25; 5 proc. m. Radomia (1933 r.) 62.50; 5 proc. Częstochowy (1933 r.) 65.50.

Akcje: Bank Polski 126.00; Warsz. Tow. fabr. cukru 36.00; Lilpop 85.50; Modrzejów 13.50; Stara-chowice 38.25.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 27.25 — 27.75; zbierana 26.75 — 27.25; żyto I st. 20.25; 20.75; owies I st. 21.00 — 21.50, II st. 19.25 — 19.75; jęczmień 17.50 — 17.75; groch polny 24.00 — 27.00, Vitoria 30.00 — 31.00, zieleń 27.00 — 28.00; tulin niebieski 17.75 — 18.25; tulin żółty 20.00 — 20.50; wyka jara 21.75 — 22.75; peluska 25.00 — 26.00 rzepak ozimy 46.00 — 47.00; mąka pszeniana gat. I 43.00 — 45.50; gat. II 32.00 — 33.50, pastwana 16.50 — 17.50; żytnia gat. I 33.50 — 34.50; gat. II 21.50 — 22.75; razowa 25.25 — 26.25; otręby pszenne grube 12.25 — 12.75; średnie 11.25 — 11.75; młaki 11.25 — 11.75; żytnie 10.50 — 11.00; makuchy liniane 21.00 — 21.50; makuchy rzepak. 14.00 — 14.50; brzoł soj. 22.50 — 23.00; sioma prasowana (żytnia) 6.00 — 6.50; sioma prasowana słodka nowe 7.50 — 8.00; prasowane 5.50 — 6.50; ziemniaki 4.00 — 4.50.